

ชื่อวิทยานิพนธ์ ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพด
ลูกผสมแบบมีสัญญาผูกพันในอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก

ผู้วิจัย นายเชษฐ สวຍงาม **ปริญญา** เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

อาจารย์ที่ปรึกษา (1) รองศาสตราจารย์ ดร.พรทิพย์ อุดมสิน (2) รองศาสตราจารย์ ดร.ภรณ์ ต่างวิวัฒน์
ปีการศึกษา 2550

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกษตรกรผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมแบบมีสัญญาผูกพันในอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ดังนี้ (1) สภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ (2) ความพึงพอใจที่มีต่อการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมแบบมีสัญญาผูกพัน (3) ปัญหา และข้อเสนอแนะ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ เกษตรกร 4 ตำบล ในอำเภอแม่ระมาด จังหวัดตาก ที่ทำสัญญาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมแบบมีสัญญาผูกพันกับบริษัทเอกชน จำนวน 4 บริษัท ในปีเพาะปลูก 2550/2551 จำนวน 158 ราย สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยสรุปได้ว่า (1) เกษตรกรมากกว่าครึ่งเป็นเพศชาย อายุเฉลี่ย 44.03 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มีประสบการณ์ในการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมเฉลี่ย 7.23 ปี มีขนาดพื้นที่ผลิตเฉลี่ย 19.04 ไร่ จำนวนแรงงานในครัวเรือนที่ใช้ผลิตเฉลี่ย 3.44 ราย มีต้นทุนในการผลิตเฉลี่ย 3,642.41 บาทต่อไร่ รายได้สุทธิเฉลี่ย 9,025.95 บาทต่อไร่ เมื่อเทียบรายได้ภายในระยะเวลา 4 เดือน เท่ากันระหว่างก่อนทำและทำการผลิต เกษตรกรสองในสามมีรายได้จากการผลิตมากกว่าที่ผ่านมา แหล่งเงินทุนของเกษตรกรส่วนใหญ่มาจากเงินกู้ ธ.ก.ส. (2) ความพึงพอใจของเกษตรกรที่มีต่อการส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสมแบบมีสัญญาผูกพัน ทั้งในภาพรวมและในด้านการส่งเสริมของเจ้าหน้าที่บริษัท ด้านปัจจัยการผลิตและเทคโนโลยี และด้านการรับซื้อและการจ่ายเงินสำหรับผลผลิต พบว่าเกษตรกรมีความพึงพอใจในระดับปานกลาง (3) ปัญหาที่เกษตรกรพบมากที่สุดได้แก่ ปุ๋ยเคมีมีราคาสูง ปริมาณของปัจจัยการผลิตไม่พอต่อความต้องการ การตัดต้นปลอมปนทิ้ง การกำหนดอัตราการปลูกเมล็ดพันธุ์ต่อไร่ และการต้านทานโรคของสายพันธุ์ตัวเมีย เกษตรกรจึงเสนอแนะให้ปรับลดราคาปุ๋ยเคมี และปรับปรุงสายพันธุ์ที่มีความต้านทานโรค และไม่มีต้นปลอมปนของสายพันธุ์อื่นที่ติดมากับเมล็ดพันธุ์

คำสำคัญ ความพึงพอใจของเกษตรกร การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวโพดลูกผสม การผลิตแบบมีสัญญาผูกพัน
จังหวัดตาก

Thesis title: Farmers' Satisfaction Toward Hybrid Maize Seed Production Under Contracted Farming in Mae Ramat District, Tak Province

Researcher: Mr.Chet Suaingam; **Degree:** Master of Agriculture (Agricultural Extension); **Thesis advisors:** (1) Dr. Porntip Udomsin, Associate Professor; (2) Dr. Paranee Tangwiwat, Associate Professor; **Academic year:** 2007

ABSTRACT

The objectives of this research were to study hybrid maize seed production farmers under contracted farming in Mae Ramat district, Tak province as follows: (1) socio – economics characteristic, (2) satisfaction toward hybrid maize seed production under contracted farming and (3) problems and recommendations.

The samples in this study were 158 hybrid maize seed production farmers under contracted farming in Mae Ramat district, Tak province. They were selected by using stratified random sampling. Data were collected by using structured interview. Statistical methodology used to data analysis by computer programs were frequency, percentage, minimum, maximum, mean, and standard deviation.

The findings of the study were as follows: (1) more than half of farmers were male, who had an average 44.03 years old and finished primary education. An average production experience was 7.23 years farmers land and had average area 19.04 rai for hybrid maize seed production with an average in family labor of 3.44 persons. an average cost production 3,642.41 baht per rai, the net income was 9,025.95 baht per rai. When compared income within 4 months between before and after hybrid maize seed production, two of three farmers had income more than the past time. Most of finance came from loan of Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives. (2) For overall satisfaction and 3 dimensions in extension of company extension workers, production factors and technology and buying and produce payment, farmers satisfied in moderate level. (3) Major problems of farmers were an expensive of chemical fertilizer, inadequate amount of production factors on demand, eliminate off type, rate of seeds per rai and disease resistance of parent seeds. Farmers, therefore, recommended that decreasing price of chemical fertilizer and improving hybrid maize to disease resistance and freeing form off-type.

Keywords: Farmers' Satisfaction, Hybrid Maize Seed Production, Contracted Farming , Tak Province